

ЕЗИКОВАТА МОДА В БУРГАСКИЯ АНТРОПОНИМИКОН

Марияна Парзулова

LANGUAGE FASHION IN THE ANTHROPONYMICON OF BURGAS

Mariyana Parzulova

***Abstract:** The research is dedicated to the fashionable anthroponyms chosen by the citizens of Burgas for naming their children in the period 1996–2018. It was found that some of the personal names that were considered fashionable in the late twentieth century today are not sufficiently liked and are no longer considered prestigious. As a result of the observations, we concluded that the taste of society is changing rapidly, and in the recent years of this century names associated with Bulgarian history, unisex names, and especially those of foreign origin are coming into fashion. The research established that, as a new and fashionable trend in the Burgas anthroponymicon, non-affixation derivation of patronymics is getting more and more popular.*

Key words: first name, patronymic name, fashionable name

<https://doi.org/10.46687/DDMI1848>

В научната литература езиковата мода е определена като един от регулаторите на езиковото поведение, осигуряващ диференциация на езиковите средства по признака престижност (Vrublevskaya 2017: 9).

Антропонимите като повечето средства на езика са подвластни на модата. Ето защо темата за именуването на новородените с модерни имена през последните години е много актуална. Тя вълнува не само антропонимистите, но и социолозите, социолингвистите, психолингвистите и др. учени. На имената днес се посвещават и изследвания, които са дело на статистически институти, на центрове за изследване на нагласите на населението както у нас, така и в други държави. Навсякъде се констатират нови тенденции в личноименните системи на народите, които не са били характерни за ХХ век. Тези нови тенденции са свързани с интернет, с миграция на населението от една държава в друга, с изключително активните международни връзки в областта на политиката, науката, литературата, изкуството, спорта и др.

У нас на модата в именуването са посветили свои статии М. Ангелова-Атанасова (Angelova-Atanasova 2005), А. Чолева-Димитрова и Б. Янев (Choleva-Dimitrova, Yanev 2011), М. Влахова-Ангелова (Vlahova-Angelova 2017), К. Вачкова (Vachkova 2011), М. Парзулова (Parzulova 2005, 2015, 2021) и др. Някои от тези учени разглеждат модните имена в някои градове (София, Пловдив, Варна, Шумен, Бургас) в страната в различни години на Прехода.

Тъй като модата в антропонимията са „изменящите се във времето стандарти на избор, изобретения и употреби на собствените имена, интегриращи масови вкусови предпочитания, които доминират в дадения социум” (Vrublevskaya 2017: 9), то тук ще бъдат разгледани основните тенденции в именуването на децата, родени в Бургас, за период повече от двацет години (1996-2018 г.), като авторката се базира освен на вече осъществени от нея изследвания (Parzulova 2005, 2015, 2021), но и на нови наблюдения. Анализите са на базата на именни списъци, предоставени от Община Бургас. Изследват се само

онези лични и бащини имена, които са съпътствани от християнски фамилни имена.

Задачите на настоящата работа са следните:

- проследяване „съдбата” на най-употребимите и на модните имена в бургаския антропонимикон от края на XX век до днес;
- представяне на имена, които са реаниманти на стари отпреди векове български имена, но възприемани днес като модни;
- анализиране на съвсем нови антропоними – дело на иметворчеството на млади родители или заимствани от чужди именници;
- посочване на нови, модни тенденции, открити при бащините имена на бургаските деца за последните години, които не са били предмет на проучване до момента и за първи път са анализирани в това изследване.

Считаме за необходимо да направим уговорката, че в изследванията, осъществени от нас в различни периоди, се базираме на различен общ брой лични имена, което не създава предпоставка за съвсем точна картина на процесите, свързани с измененията в бургаската личноименна система, респективно с нейната точна актуализация и модернизация, но дава приблизителна представа за най-очевидните модни тенденции при избор на лично име за съответния период.

Наблюденията ни върху произхода на имената, начина им на образуване, структурата им, времето им на поява и тяхната честота на употреба на различни етапи през 1996-2018 г., дават възможност да се оформят следните групи антропоними:

ЛИЧНИ ИМЕНА (ЛИ)

1. Лични имена от домашен произход

1.1. Имена, които са традиционни за българската личноименна система. Тези имена са активно употребими в Бургас до края на XX в. Например с най-голяма честотност са се отличавали мъжките лични имена (по-нататък МЛИ) като *Георги, Димитър, Петър, Стоян, Иван, Петко, Атанас, Стефан, Калоян, Павел, Васил, Антон, Тодор* и др., които са били около 15% от изследвания тогава именен корпус (Parzulova 2005: 92). В периода 2013-2018 г. тези антропоними сред новородените все по-малко се срещат. Изключение правят *Георги* и *Димитър*, които се характеризират с най-голям брой употреби. Предпочитанието на бургазлии към името *Георги* съвпада с големия интерес на българското общество към този антропоним. За илюстрация на този факт служи информация на Националния статистически институт, според която с името *Георги* са кръщавани най-голям брой момчета в страната в продължение на десет години (до 2018 г. вкл.) (mediapool.bg: 04.01.2019).

Относно женските лични имена (по-нататък ЖЛИ) може да се каже, че неголяма част от тях са стари етноразличителни имена, които за периода 1996-2001 г. са били приблизително 30 в списък от 3 000 имена, което представлява 1/100 от всички изследвани антропоними, напр.: *Ангелина, Бойка, Ганка, Денка, Донка, Живка, Зафирка, Иванка, Илка, Кера, Керанка, Марийка, Недка, Пенка, Плумка, Радка, Сийка, Стойка, Цонка, Цеца, Яна* (Parzulova 2015: 210). В последното изследване с единична употреба са *Иванка, Пенка, Радка*.

Като най-често употребими в първото десетилетие на ХХІ в., което означава харесвани и престижни, могат да се посочат следните имена: *Мария, Анна, Гергана, Веселина, Боряна, Диана и Дияна, Елена, Ивелина, Красимира, Маргарита, Милена, Надежда, Радостина* (Parzulova 2015: 211).

Сред имената на новородените за периода 2013-2018 г. с най-голяма честотност са ЖЛИ *Мария* и *Гергана*.

1.2. Имена, свързани с българската история. За разлика от последните години на ХХ в., когато не е съществувал интерес към този тип имена, то в един неголям период (2013-2018 г.) на ХХІ в. сред имената на новородените в Бургас се забелязва голям брой такива антропоними. Като най-употребими се открояват *Самуил, Борис, Ивайло, Пресиян, Преслав, Каляян, Тервел, Борил, Крум, Аспарух*.

Тази констатация се отнася и за ЖЛИ, напр. *Пресияна, Бориса, Ивайла, Самуила, Десислава*. Тук ще отнесем и имената *Преслава* и *Белослава*, свързани също с българската история, но рядко употребими в миналото. Според нас проявеният интерес от страна на много родители към тях се дължи на популярните български певици, носещи тези имена. Считаме, че в перспектива тенденцията за кръщаване на децата с посочените антропоними ще продължава.

1.3. Сложни по състав имена, съдържащи старинните компоненти -слав, -мир, -зар, -дар и др. Такива антропоними са задържали вниманието на бургазлии доста дълго. Те са били харесвани както в миналото, така и днес. Считат се за престижни, за модни. В първото ни изследване особено често срещани са МЛИ със славянски компоненти *-слав* и *-мир*, напр.: *Мирослав, Радослав, Станислав, Борислав, Живомир, Страшимир, Станимир*.

Като нови имена, открити при последните ни наблюдения, са *Ивомир, Златомир/ Златимир, Христомир, Хрисимир* (всички са с единична употреба), а като най-активно употребими са *Томислав, Данислав* с разновидност *Денислав*. Те са възприемани като едни от модерните имена днес.

Срещат се и имена с компоненти *-зар, -дар*, вж. *Велизар, Цветозар* и *Божидар* (превод на гръцкото Теодор), като последното име е най-често употребимо през последните години.

В съпоставка с МЛИ имената на момичетата, съдържащи тези компоненти, се характеризират със значително по-слаба употреба, напр.: *Борислава, Станислава, Мирослава, Златомира, Божидара* и др.

1.4. Кратки и умалителни имена. Тези антропоними, които някога са били забранени, започват да са често употребими в края на ХХ в. и тази тенденция продължава да се засилва до 2010 г., напр. МЛИ *Иво, Емо, Владо, Данчо, Митко, Цецо, Бобо, Тео, Ваньо* и др.; ЖЛИ са се характеризирали с още по-голяма употреба, напр.: *Ваня, Женя, Кети, Нели, Фани, Петя, Мими, Таня* и др. (Parzulova 2015: 211). Интересът към тези имена днес е намалял. Продължават да се именуват деца с антропонимите *Тони* и *Дани*, но все по-рядко. В именния списък от 2013-2018 г. се среща и името *Митко*, но с една употреба. Днес тези антропоними не се считат за модни и престижни.

Умалителни имена като *Тошко, Васко, Янка, Радка*, които са били активно употребими в миналото, днес се срещат с единични употреби и навярно в бъдеще ще бъдат съвсем пренебрегнати.

Като нови и модерни имена за периода 2013-2018 г. се наложиха *Рая, Ния, Дея, Дара, Зара, Мира, Мина* и др., като някои от тях са стари имена,

възникнали преди векове и са производни от мъжки лични имена, напр. името *Рая*, производно от *Райо* (Пчев 1969: 423; Zaimov 1994: 191); *Дея* – от *Дейо*, а то съкратено от *Ра-дей*, *Де-дей* или от изчезнало *Добро-дей*, ‘който да прави добро, да бъде добродетелен’ (Zaimov 1994: 82, 84; Kovachev 1987: 79), т. е. по своята семантика е пожелателно име. Вж. броя на техните употреби в бургаския материал за 2013-2018 г.: *Рая 16, Дея 10, Ния 18* (Parzulova 2021: 62).

Някои от тези стари български имена (*Рая, Ния, Дея*) фонетично съвпадат с чуждите по произход имена на популярни артисти, певци и лица от телевизионния екран, което означава, че изборът на родителите може да е под влияние на нашумелите чужди имена, напр. възможно е *Ния* да бъде по личното име на чужди артисти, сред които е популярната у нас *Ния Пишълс* – американска актриса.

Като ново и модерно име в антропонимикона на бургазлии днес се възприема *Тея* с вариант *Теа*, което не е съществувало до момента. Навярно е от МЛИ *Тео*, а то от своя страна е съкратено от *Теодоси, Теофил, Теодор* (Пчев 1969: 482). Общият брой употреби на двата варианта е 5, като е възможно в бъдеще разпространението на името *Тея* да расте.

Като извод може да се каже, че имената от типа на посочените са кратки, звучни, лесно запомнящи се, наподобяват на имена от чужд именник, което е и причина да бъдат харесвани, предпочитани, считани за модни и по тази причина са избирани от младите родители за именуване на техните деца. Вероятно тази тенденция в бъдеще ще нараства.

1.5. Имена, получени по пътя на морфологичното онимообразуване с различни наставки. В края на миналия век такива имена са се възприемали за нови и модерни, напр. през 1996-2001 г. *МЛИ Злати* + *-ян*, *Руси* + *-ян*; *ЖЛИ*, напр. *Лал* /а/ + */-ита/*, *Анастасия* + */-на/*, *Васил* + */-ена/* и др. (Parzulova 2005: 96).

Употребата на подобни имена постепенно се е активизирала в периода 2013-2018 г., като се наблюдава изключително голямо разнообразие особено на ЖЛИ, образувани с наставки, напр.: ЖЛИ, образувани от мъжки лични имена от християнския именен календар и суф. *-ия*, вж. *Захария* – от *Захар(и)* + *-ия*, *Георгия* – от *Георг(и)* или *Георг(а)* + *-ия*, което е новообразувано име; ЖЛИ, образувани от съществуващи вече имена със суф. *-ина*, напр. *Надина* – от *Над(я)* + *-ина*, *Валина* – от *Валя(я)* + *-ина* и др. (Parzulova 2021: 62).

1.6. Стари имена, подложени на модернизация чрез удвояване на съгласна в името. Това се наблюдава като нова тенденция в първите години на XXI век. Модернизират се имена чрез удвояване на съгласната *-н* с цел придаване на по-голяма звучност и на новост. На фонетична трансформация са подложени имена като *Денна*<*Дена*, *Ценна*<*Цена*, *Инна*<*Ина*. Към тази група се отнасят *Калинна, Йоанна, Иванна, Янна* и др. (Parzulova 2015: 211). Интересът към тези имена днес вече е спаднал, за което свидетелства антропонимният списък от последното ни изследване, включващо само две имена с по една употреба – *Йоанна* и *Инна*.

1.7. Имена композити. В края на XX в. те са били възприемани като модни имена. Това са били предимно ЖЛИ, напр. *Димилия* – от *Дим(а)* + *-и* + *Лия*; *Деянимира* – от *Деян* и *Мира*. Днес към тази група се отнасят новообразуваните имена *Велимира* – от *Вел(а)* и *Мира*; *Златозара* (14 употреби)

– от *Злат(а)* и *Зара*, като второто име е изключително употребимо, което означава харесвано, избирано и модно (Parzulova 2021: 63). През последните години имена, възникнали по този модел, не са обект на особено внимание, което означава, че те вече не отговарят на критерия на обществото за актуалност, респективно за модерност.

2. Лични имена от чужд произход или възникнали по чужд образец

2.1. Календарни имена и имена на библейски лица, на светци, мъченици и други духовници. Те са от гръцки, латински и еврейски произход. Най-употребими (според последното ни изследване) в Бургас са календарните имена *Александър* – от гр. ‘защитник на мъжете’ и *Виктор* – от лат. ‘победител’, като по честота на употреба *Виктор* (9 пъти) има незначително надмощие над *Александър* (7 пъти).

Според Националния статистическия институт последното МЛИ е най-предпочитано в страната ни в продължение на няколко години (2016-2021 г.), а сред женските лични имена – *Виктория* (news.bg: 06.01. 2022).

В миналото имената на библейски лица, на светци, мъченици са се считали за немодни, традиционни имена, като повечето от тях са се характеризирали с единична употреба, напр. *Давид*, *Мойсей*, *Франц*, *Максимилиан*, *София*, *Магдалена* с изключение на *Йоан*, което е било предпочитано от бургазлии, като престижността на името се е свързвала и с името на някогашния кмет на Бургас – Йоан Костадинов.

Тенденцията да се кръщават децата с имената *Йоан* и *София* се запазва до днес, като честотата на употребата им дори се е увеличила в периода 2013-2018 г. Тогава констатирахме и засилен интерес към други библейски имена: *Матей*, *Давид* и *Рафаел*. Открихме и новопоявилото се МЛИ *Матео*, модернизирано от *Матей*. Паралелно с това се натъкнахме и на ново за бургаския антропонимикон ЖЛИ *Матей*. Употребата е единична, вж. *Матей Христова Петрова*. До края на ХХ в. името *Матей* се е възприемало като МЛИ (Kovachev 1987: 130). Следователно с появата на това име списъкът на унисекс имената в антропонимикона на Бургас се е увеличил.

2.2. Имена, заимствани като готови антропоними от телевизионни сериали, от художествената литература, от спорта и др. В края на миналия и в началото на настоящия век този начин е бил един от най-новите за именуване на новородени, например заимстване на имена на филмови герои и актьори: *Изаура*, *Лаура*, *Есмералди*, *Алек*, *Джордж*, *Дженифър*, *Рич*, *Стефани*, *Касандра*; на имена от герои от чуждата литература, напр. *Вергиния* (фр.), проникнало у нас чрез книгата „Павел и Вергиния” от Бернаден де Сен Пиер; *Дориан* – име на герой в романа на Оскар Уайлд „Портретът на Дориан Грей“ (от англ. Dorian, лат. Dorigus от грц. Дориан) (Kovachev 1987: 60; 84); на имена от спорта и др., които по произход са романски, англоезични и др.

По-късно с излъчването на турски сериали на българския телевизионен екран, привлечени от приятната външност на артистите, бургазлии заимстват имената на харесваните от тях герои, напр.: *Инджи* и *Мехмет* от турския сериал „Перла”. Вж. имена и от други турски сериали, напр.: *Орхан*, *Еге*, *Онур*, *Аля*, *Берк*, *Атилла*, *Еда*, *Нури*, *Кенан*, *Дафне*, *Мохамед* и др. Някои родители показват предпочитания към латиносериалите, ако се съди по избраното име на бебе *Анхел* (Parzulova 2015: 213). Изброените имена не се срещат в последното ни

изследване, което свидетелства за временен интерес от страна на бургаското общество. Тези антропоними са имали кратък „живот“, но тяхното място заемат през последните години *Ягмур, Ая, Омая, Елиф, Ава, Давия, Асрет* и др., напр. *Ягмур Иванова Александрова, Ая Николаева Петрова* и др. Младите родители вероятно не са се интересували от семантиката на имената, а са били привлечени от тяхната благозвучност. Такива имена бързо се запомнят, защото са кратки и лесно се възпроизвеждат в речта.

Имена, появили се в края на ХХ в. – началото на ХХІ в. като *Беатрис, Антъни, Стивън/Стевън, Никълас, Ник, Майкъл, Кристофър, Даниъл, Дейвид* и др., носени от известни филмови герои, артисти и певци, продължават да служат за именуване, но доста рядко.

Като съвсем нови имена за бургаския антропонимикон се явяват *Браян* и *Раян* (дублетна форма *Райан*) по имена на американски актьори, които имат случайно звуково съвпадение със стари български имена.

Употребата на антропоними, които са внесени отвън чрез имена на певци, герои на романи или филми, артисти, известни в научната литература като екзотични, все повече се увеличава. Още преди четвърт век на екзотичните имена е обърнала специално внимание М. Ангелова-Атанасова, която е посочила, че през следващите години и десетилетия броят на тези имена ще се увеличава (Angelova-Atanasova 2005: 39). Прогнозата ù днес е сбъдната.

2.3. Двойни лични имена (ДЛИ). Тенденцията за именуване с двойни лични имена за момчета (напр. ДМЛИ *Иван-Александър, Васил-Кристиян, Вагнер-Габриел, Марк-Антони*) и за момичета (напр. ДЖЛИ *Анна-Мария, Виолета-Маргарита, Никол-Стефани, Елея-Виктория*) е била много по-силно изразена в края на миналия век отколкото днес. Считали са се за нови и модерни имена, тъй като не са били типични за българската личноименна система и по тази причина са привличали вниманието на младите родители. В първото ни изследване върху имената в периода 1996-2001 г. бе открито само 1 ДМЛИ и 24 ДЖЛИ, характеризиращи се с голямо разнообразие. На по-късен етап установихме, че сред имената на новородените в Бургас присъстват 50 ДЛИ, сред които има само 3 МЛИ. Според последното ни изследване интересът на бургазлии към този тип антропоними значително е спаднал, което дава основание да прогнозираме, че в следващите години вкусът към тези имена все повече ще отслабва.

2.4. Мъжко-женски лични имена. При първото ни изследване в бургаския именен списък открихме едно единствено мъжко-женско лично име – *Вивиян*. Постепенно броят на унисекс имената се е увеличавал, за да достигне днес значително разнообразие. Сред имената на родените в периода 2013-2018 г. като нови и модерни имена установихме ЖЛИ, образувани от съществуващи МЛИ, напр. *Габриел, Мишел, Денис/Дениз*. Ново ЖЛИ е *Април (Април Петрова Чобанова)*, което вероятно е по английското женско лично име *April*, заимствано от името на американската актриса *Ейприл Боулби* (Parzulova 2021: 64-65). Откриха се и МЛИ, образувани от ЖЛИ, напр. *Десислав, Ивон, Елен*.

Сред унисекс имената има такива, които завършват на гласна, а други на съгласна, напр.: *Тони, Дани Габриел, Денис, Мишел*. Появата на ЖЛИ, завършващи на консонант, е процес, започнал в края на миналия век, но днес все повече се активизира, което е свидетелство за проява на подчертан интерес от

страна на родителите към този тип антропоними. Прогнозата ни е, че тези имена ще се считат за модни и през следващите години.

3. Лични имена от домашен или от чужд произход, които са по личното име на бащата

Това е едно ново и модно явление за бургаския антропонимикон, за което само сме упоменали в последното си изследване, а не сме анализирали до момента. Проучването е осъществено на базата на втория компонент в триименната система на децата. Установихме, че броят на МЛИ, образувани по ЛИ на бащата, е по-голям в съпоставка с броя на ЖЛИ. Според това дали ЛИ на бащата присъства непроменено в личното име на детето, или е видоизменено, се оформят две групи ЛИ, от които едната е доста многообразна и обхваща няколко подгрупи. Ще се спрем поотделно на всяка една от тях.

3.1. Личното име на новороденото точно възпроизвежда личното име на бащата, напр.: МЛИ – *Мирослав Мирославов Желев, Даниел Даниелов Мустаков, Цветан Цветанов Пантов* и др.; вж. и ЖЛИ – *Александра Александрова Христова, Мартина Мартинова Желязкова, Валентина Валентинова Маринова* и др. Тук се отнасят и имената на двойка близнаци – брат и сестра – *Стефан Стефанов Колев* и *Стефания Стефанова Колева*, които навярно са резултат от стремеж към пълно съзвучие или постигане на хармония.

Има и случай, при който дете е именувано с ДЛИ, като първият компонент повтаря ЛИ на бащата, а вторият е вероятно по името на някой от дядовците на детето – *Иван-Лазар Иванов Ковачев*.

Предполагаме, че именуването на новородените чрез възпроизвеждане ЛИ на бащата се дължи на желание за новост и модност, като по този начин е подчертано уважението към бащата и е постигната по-голяма благозвучност, получена от повторението на бащиното име в личното на детето. Тази благозвучност, респективно ефектът на затвърждаване на името се съхранява особено много в случаите, когато едно и също ЛИ присъства както в бащиното, така и във фамилното име, напр.: *Йордан Йорданов Йорданов, Иван Иванов Иванов, Михаил Михайлов Михайлов*.

3.2. Личното име на новороденото е получено чрез модифициране на личното име на бащата. Модернизацията на бащиното име се отличава с голяма вариативност и се дължи на:

- използване на корена на бащиното име, напр.: от БИ *Цветан – Цветелина Цветанова Кръстева*, от БИ *Михаил – Михай Михайлов Петров*, от БИ *Никола – Никълъс Николов Кадиев*. При последните две имена се вижда, че е осъществена замяна на име, съществуващо в календара на българите с чуждо име: от БИ *Михаил – Михай (рум.)* (Kovachev 1987: 134), от БИ *Никола – Никълъс (от англ.)*, като последният антропоним е нов за Бургас;

- вмъкване на една буква в името, напр. от БИ *Тодор* са имената *Теодор Тодоров Попов, Теодора Тодорова Тодорова* или добавяне на буква в края на името, напр. от БИ *Емил – Емили Емил Ценска*;

- изпадане на буква от бащиното име, напр. от БИ *Никола – Никол Николова Андреева*. Името *Никол* продължава да се счита за модно и е едно от най-често избраните от родителите имена;

- замяна на една буква в бащиното име с друга, напр. от БИ *Иван – Ивон Ивановна Андреева*, от БИ *Диян* е ЖЛИ *Даяна Диянова Коева*;

- заемане само на началната буква на името на бащата, напр. *Майкъл Момчилов Максимов, Маламир Миленов Пенев, Жаклин Живкова Димитрова, Далия Дойчинова Илиева* и др. Както се вижда, повечето от изброените имена на новородените са от чужд произход.

За периода 2013-2018 г. по личното име на бащата са именувани най-малък брой деца, родени през 2013 г. – 24 от 1720, а най-много са децата, родени през 2018 г. – 38 от общ брой 914. Вероятно в бъдеще тенденцията децата да се кръщават по личното име на бащата не само ще се запази, но ще се и засили.

БАЩИНИ ИМЕНА (БИ)

За бургаския антропонимикон това е нова, респективно модна тенденция, която не е описана досега. В трикомпонентната именна система на новороденото бащиното име не е съпътствано от наставките *-ов/ -ев* или *-ова/-ева*, напр: *Десислав Антон Портенов, Кристиан Явор Георгиев, Тервел Даниел Костадинов, Бориса Сава Кинчева, Аденора Траян Иванова, Тея Ивайло Пенева* и др.

Бащините имена на децата, родени в указания период, образувани без наставка, са 76. От тях 42 са имената на родените през 2018 г. Това свидетелства за нарастващото желание на родителите презимената на децата им да бъдат представени само от личното име на бащата. Те възприемат този начин за престижен, наподобяващ западен или американски модел на именуване, респективно като модерен. Съществува мнение, според което, тези имена са резултат на „съзнателно търсене на едно по-екзотично звучене” (Angelova-Atanasova 2005: 41).

В Закона за имената на българските граждани от 1990 г. и конкретно в чл. 6 е посочено, че „бащиното име се вписва с наставка *-ов, -ев, -ова, -ева* съобразно пола на детето, освен когато собственото име на бащата не позволява поставянето на тези наставки или те противоречат на именните традиции”.

Наблюденията ни показват, че никак не е малък броят на новородените, които са вписани с бащини имена без наставка, въпреки че тези имена принадлежат към групата на традиционните български имена, което означава, че позволява прибавянето на наставките, упоменати в цитирания закон, напр. *Мартин Живко Финдулов, Александър Иван Танев, Валерия Димитър Георгиева, Ивиана Николай Пенева* и др.

Сред бащините имена, представени само от лично име, се откриват антропоними, носени от лица от двата пола, т. е. това са т. нар. унисекс имена, напр. *Габриел Августин Колева*, където *Габриел Августин* може да се приеме като двойно МЛИ. Единствено фамилното име сочи, че именосителят е момиче. Следователно бащините имена, които са унисекс имена без наставка, могат неправилно да се приемат като втори компонент в структурата на ДЛИ и по този начин да дадат неточна информация за пола на именосителя, при случай че бащиното име не е съпроводено от фамилно име.

Считаме, че стремежът към даването на чужди лични имена, според някои модерни, в съчетание с БИ без наставка, би могло да доведе до нарушаване не само на благозвучността между ЛИ и БИ, но и до несъвместимост в етимологията на имената, съответно до странни именни съчетания, напр. *Александър Ламбо Петров, Ник Манол Георгиев* и т. н.

Не можем да не се съгласим с изказаното вече мнение, според което „прекалено либералното българско законодателство в тази област улеснява динамиката в системата, част от която е атакуването на традицията от модата” (Vachkova 2011: 73).

На база на осъществените наблюдения върху личните имена в периода 1996-2018 г. се стига до следните изводи:

1. Антропонимната система на Бургас е динамична и е отражение на процесите в обществото.

2. Изменчива е оценката на обществото за престижно и модно име. Днес тя е подвластна на влиянието на западната и американската култура, което проличава особено много в последните години. Имената от английски произход са много по-предпочитани от арабско-турските имена, които са били избирани в края на XX век. Антропонимите от англосаксонския календар се приемат за престижни и затова се избират от родителите.

3. Впечатляващо е подчертаното внимание към имената, свързани с българската история, което не се забелязваше в последните години на миналия век. Би било добре, ако тенденцията се запази и в бъдеще.

4. Кръщаването на децата с унисекс имена, което е започнало преди години, днес е много по-активно, респективно се счита за модно.

5. Имената композити и двойните имена в последните години не са привлекателни за родителите за разлика от недалечното минало. Днес те са преминали в класа на немодните имена.

6. Кратките и благозвучни имена са изключително харесвани от младите родители. Това са нови и модерни имена за бургаския антропонимикон. Някои от тях са от английски произход, но по звучене случайно съвпадат със стари български имена.

7. Като модна тенденция днес е именуването на децата по личното име на бащата. Съществува изключително многообразие и вариативност във възпроизвеждането на името на бащата. Прогнозата ни е, че в бъдеще тази тенденция ще се засили.

8. Днес модата засяга и презимената. Оказва се, че бащините имена не са устойчиви антропоними, тъй като не са образувани по утвърдения модел с наставките *-ов/ -ев* или *-ова/ -ева*. В бъдеще бащините имена, образувани от унисекс имена, вероятно ще създават проблеми не само на именосителите им, но и на техните поколения.

В резултат на всичко казано дотук може да се обобщи, че днес основно изборът на лично име е свързан с благозвучието и оригиналността, с престижа на имената от чужд произход и по-слабо със семейните традиции в именуването.

Антропонимията на Бургас е една илюстрация на променящата се личноименна система в страната и е доказателство на факта, че в различните периоди от човешката история настъпва обновление на антропонимията на народите. А модните имена подобно на „най-модните езикови средства остават за историята знаци на времето” (Vrublevskaya 2017: 9).

ЛИТЕРАТУРА

Angelova-Atanasova 2005: Angelova-Atanasova, M. Posoki na razvoy v imenuvaneto na balgarite v nachaloto na XXI vek. – In: Angelova-Atanasova, M. (ed.). Sastoyanie i

- problemi na balgarskata onomastika. Veliko Tarnovo: Universitetsko izdatelstvo "Sv. sv. Kiril i Metodiy", t. 7 [Ангелова-Атанасова, М. Посоки на развой в именуването на българите в началото на XXI век. – В: Ангелова-Атанасова, М. (ред.). Състояние и проблеми на българската ономастика. Велико Търново: Университетско издателство "Св. св. Кирил и Методий", т. 7].
- Choleva-Dimitrova, Yanev 2011:** Choleva-Dimitrova, A., V. Yanev. Moda na lichnite imena v golemite balgarski gradove. – In: Tsankov, K. (ed.) Problemi na sotsiolingvistikata (10). Ezikat i sotsialniyat opit. Sofia: Znak' 94 [Чолева-Димитрова, А., Б. Янев. Мода на личните имена в големите български градове. – В: Цанков, К. (ред.) Проблеми на социолингвистиката (10). Езикът и социалният опит. София: Знак' 94].
- Ilchev 1969:** Ilchev, St. Rechnik na lichnite i familni imena u balgarite. Sofia: Izdatelstvo na Balgarskata akademiya na naukite [Илчев, Ст. Речник на личните и фамилни имена у българите. София: Издателство на Българската академия на науките].
- Kovachev 1987:** Kovachev, N. Chestotno-talkoven rechnik na lichnite imena u balgarite. Sofia: Darzhavno izdatelstvo "D-r Petar Beron" [Ковачев, Н. Честотно-тълковен речник на личните имена у българите. София: Държавно издателство „Д-р Петър Берон“].
- Parzulova 2005:** Parzulova, M. Modnoto ime v onomastichnata praktika na savremenен Burgas. – In: Angelova-Atanasova, M. (ed.). Sastoyanie i problemi na balgarskata onomastika. Veliko Tarnovo: Universitetsko izdatelstvo "Sv. sv. Kiril i Metodiy", t. 7 [Парзулова, М. Модното име в ономастичната практика на съвременен Бургас. – В: Ангелова-Атанасова, М. (ред.). Състояние и проблеми на българската ономастика. Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, т. 7].
- Parzulova 2015:** Parzulova, M. Traditsiya i moda v imenuvaneto na balgarite v kraja na XX i nachaloto na XXI vek. – V: Balgarskiyat ezik i literatura v evropeyskoto kulturno prostranstvo: traditsii i perspektivi. Szeged: JATEPress [Парзулова, М. Традиция и мода в именуването на българите в края на XX и началото на XXI век. – В: Българският език и литература в европейското културно пространство: традиции и перспективи. Szeged: JATEPress].
- Parzulova 2021:** Parzulova, M. Nablyudeniya varhu lichnite imena na detsata, rodени v Burgas v perioda 2013-2018 g. – V: Dokladi ot Mezhdunarodnata godishna konferentsiya na Institutata za balgarski ezik „Prof. Lyubomir Andreychin“ (Sofia, 14 – 15 may 2021 g.). Sofia: Izdatelstvo na BAN „Prof. Marin Drinov“, t. 1 [Парзулова, М. Наблюдения върху личните имена на децата, родени в Бургас в периода 2013-2018 г. – В: Доклади от Международната годишна конференция на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ (София, 14 – 15 май 2021 г.). София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, т. 1].
- Vachkova 2011:** Vachkova, K. Traditsiya i moda v balgarskata lichnoimenna sistema. – V: Problemi na sotsiolingvistikata. X. Ezikat i sotsialniyat opit. Sofia: Mezhdunarodno sotsiolingvistichno druzhestvo, IK "Znak 94" [Вачкова, К. Традиция и мода в българската личноименна система. – В: Проблеми на социолингвистиката. X. Езикът и социалният опит. София: Международно социолингвистично дружество, ИК „Знак 94“].
- Vlahova-Angelova 2017:** Vlahova-Angelova, M. Aktualnye tendentsii pri vybore bolgarami lichnyh imen: issledovanie imen novorozhdennyh v Sofiyskoy oblasti. //Voprosy onomastiki, t. 14, № 3 [Влахова-Ангелова, М. Актуальные тенденции при выборе болгарскими личными именами: исследование имен новорожденных в Софийской области. // Вопросы ономастики, т. 14, № 3].
- Vrublevskaya 2017:** Vrublevskaya, O. V. Yazikovaya moda v russkoy onomastike. Dissertatsiya na soiskanie uchenoy stepeni doktora filologicheskikh nauk. Volgogradskiy gosudarstvenniy sotsialno-pedagogicheskiy universitet. Volgograd

<https://vgpu.org/sites/default/files/disfiles/dissertations/dissertaciya_vrubleskoj_o.v..pdf /> (status 02.10. 2021) [Врублевская, О. В. Языковая мода в русской ономастике. Диссертация на соискание ученой степени доктора филологических наук. Волгоградский государственный социально-педагогический университет, Волгоград].

Zaimov 1994: Zaimov, Y. Balgarski imennik. Sofia: Izdatelstvo na Balgarskata akademia na naukite [Займов, Й. Български именник. София: Издателство на Българската академия на науките].

Електронни вестници:

mediapool.bg 2019: Deseta godina Viktoria i Georgi ostavat nay-predpochitanite imena [Десета година Виктория и Георги остават най-предпочитаните имена], 04.01.2019 <https://www.mediapool.bg/deseta-godina-viktoriya-i-_georgi-ostavat-nai-predpochitanite-imena-news288215.html> (status 10.02.2022).

news.bg 2022: Aleksandar i Viktoriya ostavat nay predpochitanite imena za balgarskite bebeta [Александър и Виктория остават най-предпочитаните имена за българските бебета], 06.01.2022 <<https://news.bg/society/aleksandar-i-viktoriya-ostavat-nay-predpochitanite-imena-za-balgarskite-bebeta.html/>> (status 05.03.2022).